

Onderzoeksresultaten:

Personeelstekort in de thuiszorg gedurende zomerperiode, Nameting september 2019

Mantelzorgers staan voor voldongen feit

Van de 433 respondenten van het Nationaal Mantelzorgpanel zorgt de helft (51%) voor iemand die een vorm van zorg of ondersteuning ontvangt via een thuiszorgorganisatie. Van hen heeft bijna de helft te maken gehad met minder (formele) thuiszorg gedurende de zomerperiode. Bij 36% is dat vooraf ook niet gecommuniceerd met de mantelzorg, laat staan dat er met de betreffende mantelzorgers overleg is geweest of minder thuiszorg mogelijk was. Maar liefst 65% van de mantelzorgers die te maken kregen met minder thuiszorg voor hun naaste, had hierin geen enkele inbreng. Zij stonden voor een voldongen feit en moesten noodgedwongen zelf (nog) meer mantelzorgen.

Vooraf overleg over of mantelzorg kan opvangen?

Meer dan een op de drie mantelzorgers (36%) die deze zomer te maken kregen met minder thuiszorg voor hun naaste, werden vooraf niet hierover geïnformeerd. De overige mantelzorgers werden wel vooraf geïnformeerd, meest telefonisch (45%) en in mindere mate schriftelijk (19%). Op de vraag of er tussen de thuiszorgorganisatie en de mantelzorg overleg is geweest of tijdelijk minder thuiszorg mogelijk was, antwoordt 65% volmondig "nee". Hieruit blijkt dat het merendeel van de mantelzorgers geen andere keus heeft dan zelf de weggevallen thuiszorg op te vangen.

Enkele citaten:

De planning voor ADL zorg had gaten, met name in de avonden. Voor wat betreft de huishoudelijke hulp werd gewoon medegedeeld dat er drie weken geen vervanging was.

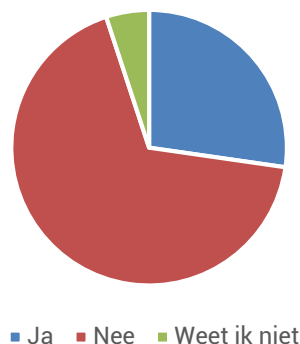
Veranderingen komen vaak zo laat door, dat je weinig anders kunt dan zelf opvangen.

Er wordt vanuit gegaan dat de mantelzorg alles oplost. Ook bij ziekte en vakantie van de vaste zorgverlener.

Minder verpleging of verzorging gedurende de zomerperiode?

In dit onderzoek is onderscheid gemaakt in zorg en ondersteuning door thuiszorgorganisaties tussen enerzijds verpleging en verzorging, anderzijds hulp bij het huishouden en begeleiding. Eerst kijken we naar de groep mantelzorgers van een naaste met verpleging en verzorging, oftewel 40% van de respondenten.

Minder verpleging en verzorging

Van de groep mantelzorgers met een naaste die verpleging of verzorging ontvangt, heeft 27% te maken gehad met minder verpleging en verzorging voor hun naaste gedurende de zomerperiode. Twee derde heeft gelukkig niet met deze tijdelijke vermindering van zorg te maken gehad en 5% weet het niet.

Wat betekent minder verpleging en verzorging voor de zorgvrager?

De impact voor de zorgvrager van minder verpleging en verzorging gedurende de vakantieperiode wordt vooral gezien in meer wisselingen in thuiszorgmedewerkers (50%) en meer wisselingen in de tijden waarop iemand langskomt (42%). Daarnaast kreeg 45% minder was- en douchebeurten en 31% minder hulp bij het aan- en uitkleden. Minder hulp of toezicht bij het eten was er bij 15% en bij 13% van de mantelzorgers was er minder toezicht op de inname van medicatie door hun naaste.

Betekenis minder verpleging en verzorging voor zorgvrager

Enkele citaten:

Zeker voor mensen die het allemaal niet meer goed weten, uit het ritme raken en het niet snappen dat er weer iemand anders komt of helemaal niemand. Leg dat als mantelzorgers dan maar eens uit.

De vele wisselingen in medewerkers zorgden voor irritatie bij de zorgontvanger

Men stuurde zeer onervaren 17-jarige buitenlandse mensen. Mijn hoogbejaarde ouders konden niet met ze communiceren.

Wat betekent minder verpleging en verzorging voor de mantelzorgers?

Het minder ontvangen van verpleging en verzorging heeft uiteraard gevolgen voor de zorgvrager. Maar wat is de impact voor de mantelzorgers? Die heeft meer zelf moeten doen (71%) en voor 35% betekende het ook dat de mantelzorgers zelf niet op vakantie kon, waarbij als kanttekening kan worden gezet dat een substantieel deel van de mantelzorgers überhaupt geen vakantieplannen heeft vanwege de zorg voor hun naaste. Voor bijna een op de drie mantelzorgers gaf het meer onrust. Dit roept vragen bij ze op als "Gaat het wel goed met mijn naaste? Wat is het effect van meer wisselingen in thuiszorgmedewerkers op mijn naaste?" Slechts 6% van de mantelzorgers geeft aan dat minder verpleging en verzorging voor hun naaste geen gevolgen voor henzelf heeft.

Betekenis minder verpleging en verzorging voor mantelzorgers

Enkele citaten:

Veel onbekende gezichten. Niet prettig want iedere keer moet opnieuw worden uitgelegd wat moet gebeuren en hoe

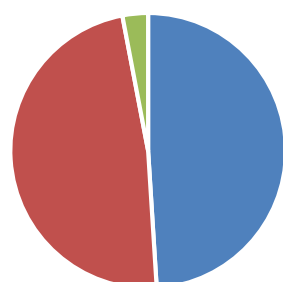
Steeds wisselende hulp is heel vervelend. Tevens de onzekerheid dat ze zomaar een keer niet komen.

Zes weken geen hulp. Dat valt tegen om alles te doen

Ook minder hulp bij huishouden en/of begeleiding?

Bij 41% van de respondenten ontvangt hun naaste hulp bij huishouden of begeleiding van een thuiszorgorganisatie. Bijna de helft (48%) van hen werd geconfronteerd met minder aantal uren hulp bij huishouden of begeleiding dan hun zorgvrager normaliter ontvangt. Een ongeveer even groot deel (49%) had niet te maken met minder uren hulp bij huishouden of begeleiding gedurende de zomerperiode.

Minder hulp bij huishouden en/of begeleiding

■ Nee ■ Ja ■ Weet ik niet

Kwamen de verwachtingen uit?

Vlak voor de zomerperiode hebben we de leden van het Nationaal Mantelzorgpanel gevraagd wat hun verwachting was ten aanzien van de hoeveelheid thuiszorg gedurende de zomer. Alhoewel ruim een derde van de mantelzorgers uiteindelijk te maken heeft gehad met minder uren thuiszorg voor hun naaste, zijn de verwachtingen niet uitgekomen. Toen vreesde 46% van de mantelzorgers dat er minder verpleging en verzorging zou worden gegeven, terwijl dit in werkelijkheid 'slechts' 27% bleek te zijn. Voor hulp bij het huishouden en begeleiding waren de cijfers aanvankelijk nog somberder,

namelijk 63% voorzag minder van deze soorten hulp gedurende de zomerperiode. Dit bleek in werkelijkheid in de helft van de gevallen (48%) zo te zijn.

Tot slot

Tot slot was er de mogelijkheid om nog iets te zeggen over de personeelstekorten in de thuiszorg en de gevolgen ervan voor de zorgvrager en/of de mantelzorg. De meeste mantelzorgers die te maken hebben gehad met minder thuiszorg in de zomer zijn boos of verontwaardigd. Dat mensen die zorg nodig hebben zo in de steek worden gelaten of dat de communicatie tussen thuiszorgorganisatie en mantelzorg/zorgvrager zo slecht is. Ook zijn er gevoelens van onmacht: "Je kan het ermee doen". Een enkeling uit zijn waardering voor de thuiszorgmedewerkers. Die doen hun best en roeien met de riemen die ze hebben.

Nationaal Mantelzorgpanel

Met het Nationaal Mantelzorgpanel peilt MantelzorgNL periodiek de behoeften en meningen van mantelzorgers over actuele onderwerpen die met mantelzorg te maken hebben. Momenteel telt het NMP ongeveer 1450 panelleden. De resultaten worden gebruikt om actuele vraagstukken in kaart te brengen waarmee de belangen van mantelzorgers worden behartigd. Zie voor meer informatie: www.mantelzorg.nl/resultaten